
Vanhusneuvoston kokous

Aika: 11.12.2025 klo 12.30–15

Paikka: Helsingin kaupungintalo, kaupunginhallituksen istuntosali

Läsnä:

Valtuustoryhmien edustajat:

Riikka Dahlman	SDP, pj.
Matias Nieminen	Kokoomus, 2. vpj.
Janne Pulkkinen	SDP
Auni-Marja Vilavaara	Vihreät
Nina Laine	Vasemmistoliitto

Järjestöjen edustajat:

Outi Paulig	Eläkeläisten Helsingin Aluejärjestö ry., 1. vpj.
Lahja "Lala" Sjöblom	Eläkkeensaajien Keskusliiton Helsingin piiri ry
Pirjo-Liisa Kangasniemi	Helsingin Kansallinen Senioripiiri ry
Maarit Turu-Gromoff	Helsingin Muistiyhdistys
Paula Närhi	Helsingin Seurakuntayhtymä
Susanna Lehtovaara	Jade-yhteisö ry
Marja Ruotsalainen	Pääkaupunkiseudun Omaishoitajat ry
Erik Wallin	Samrådet I SPF (Svenska Pensionärsförbundet)
Jussi Nissinen	Sateenkaariseniorit ry

Kaupungin pysyvät asiantuntijat

Tommi Sulander	Kaupunginkanslia, etäyhteys
Pia Nybom	Emmi Komlosin varajäsen, Kasvatuksen ja koulutuksen toimiala
Elli Peltola	Kaupunkiympäristön toimiala
Jenni Räsänen	Kulttuurin ja vapaa-ajan toimiala
Helena Venetvaara	Pia Nurmen tilalla, Sosiaali-, terveys- ja pelastustoimiala,

Muut kaupungin edustajat (kaupunginkanslia):

Marja Säikkä	asiantuntija, vanhusneuvoston sihteeri
Tiina Lappalainen	asiantuntija, vammaisneuvoston sihteeri

Vierailijat:

Tuija Mustajärvi	Kaupunginkanslia, kohta 5
Titta Reunanen	Kaupunginkanslia, kohta 5
Johanna Stadius	Kaupunginkanslia, kohta 6

1 Kokouksen avaaminen

Puheenjohtaja avasi kokouksen klo 12.30.

2 Osallistujien toteaminen

Todettiin kokouksen osallistujat.

3 Asialistan hyväksyminen

Hyväksyttiin kokouksen asialista.

4 Muistion tarkastaminen ja edellisen kokouksen muistio

Edellisen kokouksen muistio on tarkistettu sekä jaettu vanhusneuvoston jäsenille ja verkkosivuille. Valittiin tämän kokouksen muistion tarkastajiksi Janne Pulkkinen ja Lala Sjöblom.

5 Palveluiden tasa-arvo- ja yhdenvertaisuussuunnitelma vuosille 2026–2029

Tuija Mustajärvi klo 12.40–13.10

Tuija Mustajärvi esitteli Helsingin kaupungin palveluiden tasa-arvo- ja yhdenvertaisuussuunnitelmaa vuosille 2026–2029. Nykytilan kartoitusta on tehty mm. kuntalaiskyselyllä, sidosryhmien haastattelulla ja kyselyllä, koontitiedoilla yhdenvertaisuusvaltuutetulle ja tasa-arvovaltuutetulle tulleista yhteydenotoista sekä kaupungin palautepalvelun käytettävissä olevalla datalla. Uusi suunnitelma laaditaan kaudelle 2026–2029. Suunnitelmavalmistelua koordinoi osallisuusyksikkö. Toimialat ja liikelaitokset sekä kanslian eri osastot ovat tiiviisti mukana valmistelutyössä. Suunnitelmassa on kaupunkiyhteisiä painopistealueita, kaupunkiyhteisiä toimenpiteitä ja kunkin organisaatio-osan omia täydentäviä toimenpiteitä. Kukin kaupungin organisaatio-osa toteuttaa toimenpiteidensä seurannan itse osana vuotuista toiminnan seurantaansa. Suunnitelman toimeenpanoa seurataan kaupunkitasoisesti ainakin kaupungin tasa-arvo- ja yhdenvertaisuusneuvottelukunnassa sekä kaupungin ja liikelaitosten muodostamassa tasa-arvo- ja yhdenvertaisuustyön koordinaatioryhmässä. Lisäksi suunnitelman toteutumisesta raportoidaan kaupunginhallitukselle kauden puolivälissä ja lopussa. Kokouksessa kuultiin vanhusneuvoston näkemyksiä suunnitelmasta. Vanhusneuvoston ja muiden vaikuttamistoimielinten kommentit tulevat liitteeksi, kun suunnitelma viedään kaupunginhallituksen päätettäväksi.

Vanhusneuvosto piti ikäjaottelua 65 vuodesta ylöspäin liian laajana. Ikääntyneiden otantaan mahtuu monta eri ikääntymisen vaihetta erilaisine elämäntilanteineen ja toimintakykyineen. Ikääntyneitä koskevat iän lisäksi myös muut syrjintäperusteet. Ikä ei suojaakaan muultakaan syrjinnältä ja ihmisen täyttäessä 65 vuotta hänen muut ominaisuutensa eivät lakkaa olemasta. Olisi hyvä kiinnittää huomiota siihen, ketkä eivät tule kuulluksi ja kenen vastauksia ei saada kyselyyn, ja jääkö joitakin ryhmiä näkymättömiksi. Kaikki eivät esimerkiksi pysty tai osaa ottaa yhteyttä yhdenvertaisuusvaltuutettuun. Tiedon keruu vaatii monipuolisia menetelmiä ja näkökulmia.

Keskustelua käytiin myös digitalisaatiosta syrjäyttävänä tekijänä. Kun halutaan kuulla ikääntyneitä, tarvitaan digitaalisten menetelmien lisäksi kasvokkaisia menetelmiä. Palveluiden digitalisoituminen myös asettaa ihmisiä eriarvoiseen asemaan. Vanhusneuvosto toivoo, että Helsingissä kootaan tietoa digisyryjäytymisestä ja sen vaikutuksista.

Vanhusneuvosto nosti myös esille huolensa siitä, että Helsingin kaupungilla ei ole enää esteettömyysasiamiestä. Vanhusneuvoston näkemys on, että tarvitaan henkilö seuraamaan esteettömyyden toteutumista Helsingissä.

6 Osallisuusmalli, sen päivittäminen ja katsaus päättyvän strategiakauden osallisuuden edistämisen toteutumiseen

Johanna Stadius klo 13.10–13.40

Johanna Stadius esitteli osallisuusmallin päivittämistä ja teki katsauksen päättyvän strategiakauden osallisuuden edistämisen toteutumiseen. Osallisuus- ja vuorovaikutusmalli ohjaa Helsingin osallisuustyötä yli strategiakausien ja nykyinen malli on laadittu 2016–2017. Osana mallin toimeenpanoa toimialat laativat strategiakaudelle omat osallisuussuunnitelmansa. Nyt osallisuus- ja vuorovaikutusmallin päivittäminen on tullut ajankohtaiseksi ja se toteutetaan osin samanaikaisesti toimialojen suunnitelmien laadinnan kanssa. Mallin päivittämisen prosessi kestää noin vuoden ja se toteutetaan yhdessä kaupunkilaisten, henkilöstön, järjestöjen, yritysten, vaikuttamistoimielinten,

VANHUSNEUVOSTO

neuvottelu- ja toimikuntien sekä päättäjien kanssa. Mallin päivittämisen tiedonkeruuvaiheeseen liittyvä keskustelu- ja työpajatilaisuus neuvostoille, neuvottelukunnille ja toimielimille pidetään torstaina 18.12. ja sinne on lähetetty erillinen kutsu ryhmien jäsenille.

Edellisen strategiakauden painopisteitä ovat olleet osallisuuskokemuksen vahvistaminen, osallisuusosaamisen ja -ymmärryksen vahvistaminen sekä moniäänisyyden vahvistaminen. Vanhusneuvostolle esiteltiin ikääntyneiden osallisuuden edistämisen toimenpiteitä kaupunginkansliassa ja toimialoilla.

Vanhusneuvosto kertoi esimerkkejä osallisuustyöstä, jossa vanhusneuvosto on ollut mukana. Myös monet palvelut edistävät osallisuutta. Monikanavaiset osallistumismahdollisuudet ovat tärkeitä. Digitaalisiin järjestelmiin tarvitaan tukea. Esimerkiksi muistisairaus vaikuttaa siihen, miten pystyy osallistumaan palveluihin tai tiedon keruusiin. Järjestöt pystyvät tuomaan esiin myös niiden ikääntyneiden näkökulmia, joiden oma osallistuminen on vaikeaa. Vanhusneuvosto nosti myös esiin, että eri kaupunginosien välillä on eroja osallisuuden toteutumisessa.

Vanhusneuvosto toivoo riittävän aikaista ja oikea-aikaista kuulemista. Osallistumisen täytyy olla mahdollista jo ennen päätöksenteon vaihetta. Työntekijöiden osallisuusosaaminen on olennaista. Palveluiden kehittäminen on jatkuvaa vuorovaikutusta ja vaatii kohderyhmän kuuntelua. Järjestöiltä on tullut myös palautetta, että vaikka järjestöjä kutsutaan mukaan erilaisiin kuulemistilaisuuksiin, tilaisuuksissa ei välttämättä ole riittävästi aikaa järjestöjen kuulemiseen.

Tauko

7 Vanhusneuvoston toimintasuunnitelma

Hyväksyttiin vanhusneuvoston toimintasuunnitelma kaudelle 2025–2027. Toimintasuunnitelmassa on uudenlainen rakenne toimenpiteiden seurattavuuden parantamiseksi. Dokumentti päivittyy toimintakauden edetessä.

8 Vanhusneuvoston viestintäsuunnitelma

Hyväksyttiin vanhusneuvoston viestintäsuunnitelma kaudelle 2025–2027. Vanhusneuvoston sisäistä viestintää päätettiin selkeyttää siten, että neuvoston jäsenet viestivät suoraan toisilleen sen sijaan, että sihteeri toimii viestien välittäjänä. Sihteeri huolehtii sähköpostilistojen ajantasaisuudesta.

9 Lausunnot ja kannanotot**a. Vanhusneuvoston kannanotto asemakaavan muutos, Kaivokatu**

Hyväksyttiin kommenttien pohjalta koottu kannanottoluonnos.

b. Vanhusneuvoston kannanotto Kivelän sairaala-alue, asemakaavan muutos

Hyväksyttiin työvaliokunnan ehdotuksen pohjalta tehty kannanottoluonnos.

c. Vanhusneuvoston lausunto HSL:n liikennejärjestelmäsuunnitelmaan

Käytiin läpi tulleiden kommenttien pohjalta tehty koonti lausuntoluonnokseksi. Päätettiin, että työvaliokunta viimeistelee lausunnon.

d. Vanhusneuvoston kommentit Hyte-suunnitelmaan vuosille 2026–2029

Hyväksyttiin luonnos vanhusneuvoston kommenttien koonnista.

e. Malmin energiakortteli, päivitetty asemakaavan muutos, kannanottopyyntö

VANHUSNEUVOSTO

Suunnitelmassa ei ole tunnistettu ikäerityisiä näkökulmia. Päätettiin, että asiasta ei tehdä kannanottoa.

- f. **Pääkaupunkiseudun vanhusneuvostojen kannanotto: Eläkeläisten kertalippujen alennusluokat palautettava**
Pääkaupunkiseudun vanhusneuvostojen yhteinen kannanotto on toimitettu tiedoksi vanhusneuvostolle
- g. **Muut lausunnot ja kannanotot**
Tuotiin tiedoksi työvaliokunnan näkemys, että vanhusneuvosto ei tee kannanottoa Kymp/HEL 2025-002349 Karhusaaren pohjoisosa, kaavanro 12818. Työvaliokunta on käsitellyt kannanottopyyntöä Auroran sairaala-alueen asemakaavan muutokseen ja päättänyt, että tässä vaiheessa ei tehdä kannanottoa, mutta toivotaan lisää tietoa suunnittelun edetessä.

10 Muut asiat

- a. **Kevään tapahtumat ja päivämäärät**
Kevään 2026 alustava suunnittelukalenteri on toimitettu liitteenä. Käytiin läpi kevään suunnittelukalenteria. Helmikuussa avoin yleisötilaisuus Kampin palvelukeskuksessa. Tilaisuuden aiheena on digitalisaatio. Valmistelut ovat käynnissä. Suunnittelukalenteri päivittyy kauden kuluessa.
- b. **Työvaliokunnan kokoukset palvelukeskuksissa**
Kevään aikana on suunnitelmana pitää kaksi työvaliokunnan kokousta palvelukeskusten tiloissa. Työvaliokunnan kokouksen jälkeen on mahdollista tutustua palvelukeskukseen tai esitellä vanhusneuvoston toimintaa. Kaikki jäsenet ja varajäsenet voivat tulla tutustumis-/esittelyosioon mukaan. Ensimmäinen vierailu tehdään 30.1. Töölön palvelukeskukseen.
- c. **Kysymykset Kaupunkiympäristön toimialajohtaja Ville Lehmuskoskelle**
Kaupunkiympäristön toimialajohtaja Ville Lehmuskoski tulee vanhusneuvoston tammikuun kokoukseen. Vanhusneuvoston kommentteja kerätään Formsilla 15.12. asti.
- d. **HSL:n turvallisuuskysely**
Vanhusneuvostolle on lähetetty kysely, jossa selvitetään koetun turvallisuuden vaikutuksia joukkoliikenteen käyttöön. Kyselyn vastausaikaa on jatkettu 31.12. asti.

11 Tiedotusasiat

- a. **Työryhmät ja verkostot**
Tämän vuoden puolella pidetään vielä sairaala-, kuntoutus- ja hoivapalveluiden digiryhmän kokous. Kuljetuspalveluiden työryhmän kokous on pidetty. Muistiot toimitetaan vanhusneuvoston jäsenille.
- b. **Järjestöjen tiedotusasiat:**
Eläkeläisten Helsingin Aluejärjestö ry: syyskokoukset on pidetty ja vastuuhenkilöt on valittu ensi vuodelle. Toiminta jatkuu aktiivisena. Avustuksiin liittyviä tiedotustilaisuuksia seurataan tarkasti. Outi vierailee paikallisyhdistyksissä kertomassa vanhusneuvostosta, mikä on koettu hyvänä tiedottamiskanavana ja keskusteluyhteytenä. Lisäksi on herännyt huoli Kinaporin palvelukeskuksen kahvilan mahdollisesta lakkauttamisesta, sillä kahvila on tärkeä yhteisöllinen ja matalan kynnyksen kohtaamispaikka.

Eläkkeensaajien Keskusliiton Helsingin piiri ry: Syyskokoukset on pidetty, mutta hallitusta ei ole saatu täysimääräiseksi viivästyneiden kokousten vuoksi. Myös EKL:n piirissä ja sen jäsenissä on huoli Kinaporin kahvilan tilanteesta, ja ratkaisua pidetään tarpeellisena, koska paikka on merkittävä ikäihmisille.

c. **Toimialojen ja kanslian tiedotusasiat**

Sosiaali-, terveys- ja pelastustoimiala: Toimialalla iloitaan uuden palvelustrategian käyttöönotosta. Ajankohtaisina asioina on varauduttu influenssakauteen laajalla yhteistyöllä ja pyritty lisäämään rokotuskattavuutta. Lisäksi on resursoitu joulun ja vuodenvaihteen pyhiin ruuhkien välttämiseksi.

Kaupunginkanslia, kaupunkitietopalvelut: Kaupungin verkkosivuilla julkaistaan tilastotietokantojen kautta uudet hyvinvointitilastot, jotka koskevat työikäisiä ja ikääntyneitä. Tilastot sisältävät tietoa hyvinvoinnista, terveydestä ja väestörakenteesta.

Kasvatuksen ja koulutuksen toimiala: Arbis on aloittanut yhteistyön Seniori-infon, palvelukeskusten ja geriatrisen poliklinikan kanssa ikääntyneiden muistiongelmista. Helmikuussa järjestetään luento "När minne börjar svika", joka on suunnattu muistiongelmista kärsiville henkilöille ja heidän omaisilleen. Luento lähetetään myös suorana Arbiksen Youtube-kanavalla. Helmikuussa alkaa myös uusi muistiryhmä Arbiksen tiloissa. Ohjaajina toimii Töölön palvelukeskuksen asiantuntijat. Ryhmä kokoontuu joka keskiviikko koko kevään ajan. Sekä luento että muistiryhmään osallistuminen on ilmaista. Tarkempaa tietoa löytyy Ilmonet-portaalista:

<https://ilmonet.fi/course/A260247>

d. **Muut tiedotusasiat**

Muita tiedotusasioita ei ollut.

12 Kokouksen päättäminen

Puheenjohtaja päätti kokouksen klo 14.48.

Riikka Dahlman
Puheenjohtaja

Marja Säikkä
Sihteeri

Muistion tarkistivat:

Janne Pulkkinen

Lala Sjöblom